Albrycht Stanisław Radziwiłł

guwerner
uczeń, podróżnik
Ur. 1.7.1593, Ołyka
Zm. 12.11.1656, Gdańsk

Dane rodziców

Stanisław Radziwiłł (1559-1599)

Marianna z Myszków

Wychowanie i wykształcenie

Po osieroceniu przez rodziców opiekował się nim stryj - Mikołaj Krzysztof Radziwiłł „Sierotka”.

Albrycht kształcił się wspólnie z bratem Mikołajem Krzysztofem w Akademii Wileńskiej (do 1605 roku). Następnie, na przełomie lat 1605 i 1606, został wysłany w zagraniczną podróż edukacyjną pod opieką guwernera Andrzeja Piotrkowczyka. Początkowo wraz z bratem studiowali w Würzburgu przedmioty humanistyczne, a następnie uczyli się w Lowanium (m.in. słuchali wykładów Puteanusa).

Po zwiedzeniu Niderlandów udali się do Francji, gdzie wpisano się do metryki uniwersytetu w Orleanie. Dłużej przebywali na naukach w Paryżu. Albrycht udał się później, już bez brata, do Italii, gdzie jego nazwisko wpisano do albumu studentów uniwersytetu w Bolonii (1611). Do kraju powrócił w 1612 roku

W latach 1613-1616 odbył drugi wojaż po Europie mający charakter krajoznawczy i prywatny zarazem. Był we Francji, w Szwajcarii i Italii.

Etapy kariery dot. edukacji

Albrycht został wyznaczony przez króla Zygmunta III Wazę na guwernera jego syna, królewicza Władysława, podczas jego zagranicznej podróży w latach 1624-1625. Król zredagował dla Radziwiłła szczegółową instrukcję, w której zawarł szereg zaleceń na temat opieki sprawowanej nad królewiczem w czasie jego podróży i pobytów na dworach europejskich. Preceptor miał przede wszystkim czuwać nad właściwą organizacją podróży i nadzorować odpowiedni sposób zachowania królewicza na dworach oraz dbać o spełnienie wszelkich wymogów ceremonialnej etykiety. Radziwiłł był nie tylko wychowawcą i ochmistrzem królewicza Wazy, ale sprawował też funkcje dyplomatyczno-reprezentacyjne. Był np. wysyłany jako oficjalny poseł królewicza na dwory (Wenecja). Radziwiłł opuścił orszak królewicza wcześniej (w Wiedniu – kwiecień 1625), podczas gdy powrót do kraju miał miejsce miesiąc później. Radziwiłł opisał przebieg tej podróży w dziele „Rys panowania Zygmunta III” ("Epitome rerum gestarum in Regno Poloniae, regnantibus Sigismundo III, Vladislao IV et Ioanne Casimiro"). Instrukcja królewska nakładała na Radziwiłła obowiązki opiekuna królewicza, jak również szereg zadań delikatnej natury dyplomatycznej, czemu sprzyjał jego wysoki urząd kanclerza litewskiego.

Fakty z życia osobistego

Żył w XVI-XVII wieku.

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, Archiwum Radziwiłłów, dz. IV, sygn. 8, Albrycht Stanisław Radziwiłł, *Listy*.
2. Zygmunt III Waza, *Instrukcja króla Zygmunta III dla Albrychta Stanisława Radziwiłła, kanclerza litewskiego, dana w Warszawie w maju 1624 r.*, [w:] Podróż królewicza Władysława Wazy do krajów Europy Zachodniej w latach 1624-1625, oprac. A. Przyboś, Kraków, 1977.

Przedmiotowa

1. A. Przyboś, *Radziwiłł, Albrycht Stanisław*, Polski Słownik Biograficzny, t. 30, Wrocław, 1987.